

# KAZUS 1

## „Mama nie odbiera telefonu”

Grupa: szkoła, OPS, policja, kurator

Nauczyciel zauważa, że 7-letnia Zosia od kilku dni przychodzi do szkoły głodna i wyraźnie spięta. Na lekcji rysuje dom z przekreśloną postacią mężczyzny. Kiedy pedagog próbuje porozmawiać z mamą, ta nie odbiera telefonu i nie odpisuje.

Zosia w rozmowie mówi tylko: „Tata krzyczy, mama płacze, ja uciekam do pokoju”. W dzienniku istnieje informacja, że rodzina miała kontakt z OPS rok temu, ale sprawę zamknięto po udzieleniu wsparcia żywnościowego.

Policja notuje jedną interwencję sprzed dwóch miesięcy — „kłótnia domowa, bez znamion przemocy”.

### Pytania do analizy:

1. Co jest tu sygnałem ostrzegawczym?
2. Kto powinien zareagować jako pierwszy?
3. Jakie informacje powinna przekazać szkoła?
4. Czy zachodzi potrzeba wszczęcia Niebieskiej Karty?
5. Jak zabezpieczyć Zosię tu i teraz?

## KAZUS 2.

### „Niech państwo coś z tym zrobą, bo on mnie wykończy!”

Policja przyjeżdża do interwencji — partner kobiety ma być agresywny.

Na miejscu zastają spokojnego mężczyznę i bardzo pobudzoną kobietę. Oboje twierdzą, że się „tylko kłócili”.

Kobieta po odjeździe patrolu dzwoni na dyżurkę: „On mnie zabije, błagam!”. Jednak kiedy funkcjonariusze wracają, odmawia złożenia zawiadomienia, mówiąc: „Nie chcę, żeby miał kłopoty”.

Z relacji sąsiadów wynika, że awantury są częste, kobieta widziana była z siniakami.

OPS wskazuje na „trudną relację, możliwy współzależnienie”, ale kobieta nie otwiera drzwi. Z dokumentacji lekarza wynika, że miała dwa razy diagnozowane stany lękowe i somatyzację stresu.

#### Pytania do analizy:

1. Jak ocenić ryzyko mimo zmiennej postawy kobiety?
2. Czy interwencja powinna być kontynuowana nawet bez jej formalnej zgody?
3. Co może wnieść OPS, co policja, a co prokuratura?
4. Kiedy zainicjować procedurę NK?
5. Jak chronić osobę, która waha się pomiędzy strachem a wycofaniem?

## KAZUS 3.

### „Syn mówi, że nie chce wracać do mamy”

12-letni chłopiec mówi szkolnemu psychologowi, że boi się wracać do mamy, bo „ona wariuje, krzyczy i wszystko jej przeszkadza”. Twierdzi, że kilka razy „rzuciła talerzem” i „uderzyła go w głowę, ale nie mocno”.

Chłopiec mieszka w opiece naprzemiennej.

Ojciec składa do sądu wnioszek o zmianę kontaktów i informuje kuratora, że dziecko „odmawia kontaktów z matką”. Matka twierdzi, że syn jest manipulowany, a ona „nie radzi sobie z ADHD chłopca”.

Wcześniej była prowadzona terapia rodzinna, ale przerwana przez rodziców z powodu konfliktu.

#### Pytania do analizy:

1. Jak oddzielić konflikt rodzicielski od potencjalnej przemocy?
2. Jaką rolę ma kurator —ocena sytuacji czy mediacja?
3. Kiedy kierować rodzinę do OZSS?
4. Jak działać, gdy rodzice wzajemnie się oskarżają?
5. Jak chronić dziecko, nie stając się stroną konfliktu?

## KAZUS 4.

### „Babcia vs. mama – kto mówi prawdę?”

Grupa: OPS, policja, szkoła, sąd

Trudność: średnia

Babcia zgłasza do OPS, że jej 9-letnia wnuczka jest „bita i zaniedbywana przez córkę”. Podczas wizyty środowiskowej dziecko wygląda na zadbane, a mama współpracuje. Twierdzi, że babcia „od lat chce przejąć wnuczkę”.

Szkoła zauważyła pojedyncze siniaki, ale dziecko wyjaśniło: „Upadłam na WF”. Policja ma zgłoszenie od babci sprzed roku — fałszywe, co potwierdzono.

W rodzinie trwa konflikt o opiekę.

#### Pytania do analizy:

1. Jak odróżnić realne ryzyko od konfliktu rodzinnego?
2. Co zrobić z rozbieżnymi informacjami?
3. Jakie dodatkowe obserwacje szkoły są kluczowe?
4. Czy wszczynać NK przy niejasnym stanie faktycznym?
5. Co z kontaktem babci z dzieckiem?

## KAZUS 5.

### „Ojciec idealny... poza weekendami”

Grupa: policja, kurator, sąd, szkoła

Trudność: średnia

Ojciec ma ustalone kontakty. W szkole syn (10 lat) opowiada, że podczas weekendów ojciec „dużo pije i zasypia”, a on „sam gra na tablecie cały dzień”. Mówi też, że „czasem musi robić kolację, bo tata śpi”.

Matka zgłasza do kuratora, że dziecko wraca zmęczone i po weekendach ma lęki nocne.

Ojciec w sądzie przedstawia się jako wzorcowy rodzic: niekarany, pracujący, spokojny. W domu matki panuje napięcie, ale brak potwierdzenia przemocy.

Nie ma interwencji policji ani zgłoszeń sąsiadów.

#### Pytania do analizy:

1. Czy zaniedbanie podczas kontaktów to forma przemocy?
2. Jak zbierać dowody, kiedy wszystko dzieje się w prywatnym mieszkaniu?
3. Co może zrobić kurator?
4. Jaka jest rola szkoły?
5. Czy sprawa powinna trafić na posiedzenie sądu?

## KAZUS 6.

### „Pani Ewa zniknęła”

Grupa: OPS, policja, zdrowie, NGO

Trudność: wysoka

Pani Ewa, lat 55, od lat znana OPS jako osoba doświadczająca przemocy psychicznej i ekonomicznej ze strony męża. Dotąd unikała zgłaszania sprawy.

Sąsiedzi informują OPS, że „od dwóch tygodni jej nie widać”. Mąż twierdzi, że wyjechała „do siostry na wieś”, ale nie podaje adresu. Telefon kobiety nie odpowiada.

Policja w interwencji nie stwierdza nieprawidłowości —mąż wpuszcza, pokazuje mieszkanie, jest spokojny.

Jednocześnie w dokumentacji lekarza są wpisy o licznych wizytach z objawami psychosomatycznymi, lękiem i bezsennością.

#### Pytania do analizy:

1. Jak ocenić ryzyko przy braku kontaktu z ofiarą?
2. Jaką rolę ma OPS, policja i zdrowie psychiczne?
3. Kiedy zgłaszać zaginięcie lub ryzyko życia?
4. Jak pracować, gdy partner-ofensor kontroluje cały kontakt?
5. Jakie działania są natychmiastowe, a jakie długoterminowe?